

สงสัยมั้ย?

ปัจจัยอะไรที่ผลักดันให้เครื่องจักรและหุ่นยนต์เข้ามามีบทบาทเพิ่มสูงขึ้นในประเทศ

การเป็นสังคมผู้สูงอายุ

อัตราค่าแรงขั้นต่ำ
มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น

ต้นทุนหุ่นยนต์
มีแนวโน้มปรับตัวลดลง

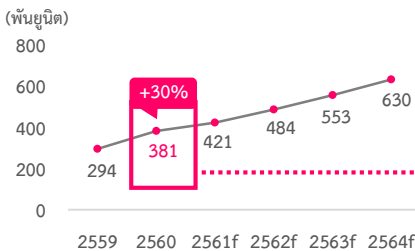
มาตรฐานความปลอดภัย
ของผลผลิตที่เพิ่มสูงขึ้น

ภาครัฐสนับสนุน
ผู้ประกอบการให้ใช้หุ่นยนต์

สถานการณ์เครื่องจักรและหุ่นยนต์อุตสาหกรรม

สถานการณ์หุ่นยนต์ทั่วโลก

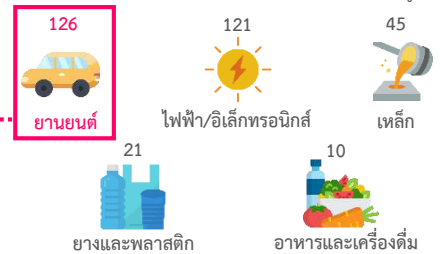
ยอดจำหน่ายหุ่นยนต์ทั่วโลกเติบโตต่อเนื่อง

ยอดจำหน่ายหุ่นยนต์ทั่วโลกปี 2560
เติบโต 30% จากปี 2559

“อุตสาหกรรมยานยนต์”
เป็นตัวขับเคลื่อนหลักที่ทำให้การใช้
หุ่นยนต์มีการเติบโตมากที่สุด

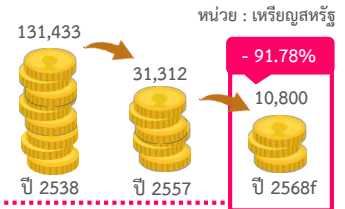
ประเภทอุตสาหกรรมที่มีการใช้หุ่นยนต์มากที่สุด

ประเทศไทยใช้หุ่นยนต์
เป็นอันดับที่ 15 ของโลก

มีการคาดการณ์ว่าในปี 2568 ต้นทุน
หุ่นยนต์ปรับลดลงกว่า 91.78%
เมื่อเทียบกับปี 2538

ต้นทุนของหุ่นยนต์ปรับลดลงอย่างมาก

ประเทศที่มีการใช้หุ่นยนต์สูงสุด 5 อันดับแรก

หน่วย : พันยูนิต

ที่มา : International Federation of Robotics 2018 และ ARK Investment Management LLC | ark-invest.com

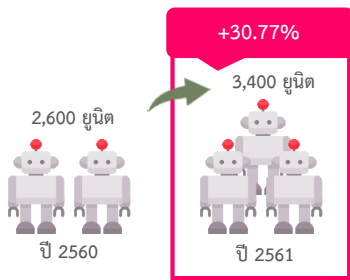
สถานการณ์เครื่องจักรและหุ่นยนต์ในประเทศไทย

เริ่มมีการวางระบบใช้หุ่นยนต์สูงขึ้นหลังจากเหตุการณ์น้ำท่วมใหญ่ในพื้นที่
ศูนย์กลางเศรษฐกิจที่สำคัญของประเทศในปี 2554 ทั้งนี้คนอุตสาหกรรม
รวม 7 แห่งในจังหวัดอยุธยา และปทุมธานี

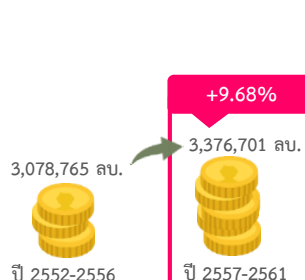
ตลาดหุ่นยนต์ของไทย
มีการขยายตัวอย่างต่อเนื่อง
กว่า 30.77% ในปี 2561

แม้ว่าจำนวนของหุ่นยนต์จะขยายตัว
อย่างต่อเนื่อง แต่ส่วนมากยังกระจุกตัว
อยู่ในอุตสาหกรรมขนาดใหญ่

ปริมาณการนำเข้าหุ่นยนต์ของไทย

มูลค่าการนำเข้าเครื่องจักรและหุ่นยนต์ของประเทศไทย

มูลค่าการนำเข้าหุ่นยนต์และเครื่องจักร
ปี 2561 มีจำนวน 671,551 ลบ.

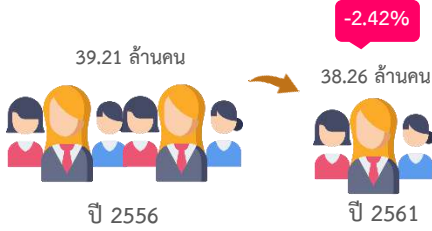

ที่มา : International Federation of Robotics 2017-2018 และ ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์ โดยความร่วมมือจากกรมศุลกากร
คำนวณโดยศูนย์วิจัยธนาคารออมสิน

เครื่องจักรและหุ่นยนต์อุตสาหกรรมกับทิศทางของแรงงานไทย

สถานการณ์แรงงานของไทย

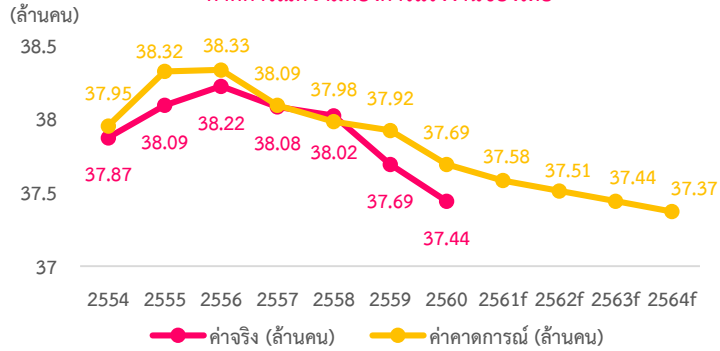
จำนวนกำลังแรงงานของไทย

กำลังแรงงานของไทยมีแนวโน้มลดลงต่อเนื่องในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา ส่วนหนึ่งเกิดจากการที่ไทยได้ก้าวเข้าสู่การเป็นสังคมผู้สูงอายุ ทำให้แรงงานมีการเคลื่อนย้ายไปอยู่นอกกำลังแรงงานมากขึ้น

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ

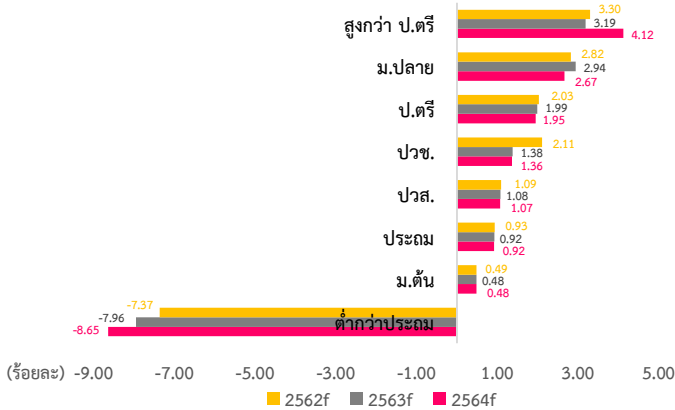
คาดการณ์ความต้องการแรงงานของไทย

ความต้องการแรงงานของตลาดแรงงานไทย ปรับตัวลดลงต่อเนื่องในช่วงปี 2557-2560 เป็นผลกระทบจากความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ทำให้มีการนำเทคโนโลยีต่างๆ เข้ามาทดแทนแรงงานคนเพิ่มขึ้น

หมายเหตุ : f คือ ปีคาดการณ์, ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ

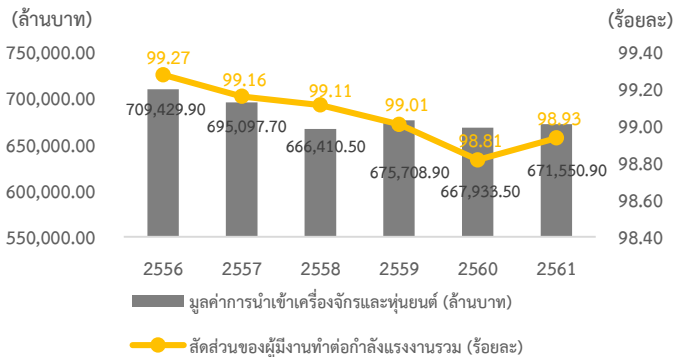
คาดการณ์การเติบโตของความต้องการแรงงาน แยกตามระดับการศึกษา

แรงงานที่มีการศึกษามีแนวโน้มที่จะประสพกับความต้องการแรงงานที่ลดลง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ความต้องการแรงงานที่มีการศึกษาต่ำกว่าระดับประถมศึกษา จะหดตัวลงในระดับสูงถึง -8.65% ในปี 2564

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ, จำนวนโดยศูนย์วิจัยธนาคารออมสิน

สถิติการนำเข้าเครื่องจักรและหุ่นยนต์เปรียบเทียบกับค่าจ้างงานของไทย

ไทยมีการนำเข้าเครื่องจักรและหุ่นยนต์อย่างต่อเนื่อง ขณะที่สัดส่วนของผู้มีงานทำต่อกำลังแรงงานของไทยมีแนวโน้มลดลง

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย, สำนักงานสถิติ, จำนวนโดยศูนย์วิจัยธนาคารออมสิน

Case Study: China

“จีนเร่งพัฒนาากำลังแรงงานเพื่อรองรับการขยายตัวทางเทคโนโลยีและนวัตกรรมผ่านการปฏิรูประบบการศึกษา โดยเน้นการศึกษาในระดับอาชีวะ เนื่องจากเป็นฐานแรงงานที่ใหญ่ที่สุดของประเทศ”

- วางเป้าหมายเพิ่มสัดส่วนครูอาชีวศึกษาที่มีประสบการณ์การทำงานในภาคธุรกิจ โดยต้องมีประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องอย่างน้อย 3 ปี และต้องมีใบประกาศนียบัตรวิชาชีพหลักสูตร 3 ปี เป็นอย่างต่ำ ซึ่งในปี 2020 เป็นต้นไป ตำแหน่งครูผู้สอนในหลักสูตรสำคัญของอาชีวศึกษาและมหาวิทยาลัย จะไม่เปิดรับนักศึกษาจบใหม่อีกต่อไป แต่จะต้องเป็นบุคลากรที่มีประสบการณ์การทำงานในสาขาที่เกี่ยวข้องเท่านั้น
- ภายในปี 2022 จีนวางเป้าหมายที่จะ transform มหาวิทยาลัยที่ถูกคัดเลือก ให้กลายเป็นสถาบันแห่งการปฏิบัติและนำไปใช้ได้จริง (Practical Institutions) เพื่อผลักดันให้กลายเป็นมหาวิทยาลัยแห่งวิทยาศาสตร์ประยุกต์ (Universities of Applied Sciences) โดยนักเรียนนักศึกษาสามารถได้รับปริญญาตรีพร้อมใบประกาศนียบัตรวิชาชีพ ซึ่งกลไกดังกล่าวเป็นที่รู้จักในนาม “1+X model” โดย ซึ่ง Model นี้ ได้เริ่มทดลองในเดือน มีนาคม 2562

มุมมองของศูนย์วิจัยธนาคารออมสิน

- หากรวมผลกระทบจาก Software อดใหม่ติ เช่น RPA: Robotic Process Automation ซึ่งเป็นโปรแกรมที่ช่วยให้ธุรกิจสามารถสร้างหุ่นยนต์ หรือ Bot ขึ้นมาทำงานในหน้าที่ที่มีรูปแบบการทำงานซ้ำๆ ร่วมกับการใช้หุ่นยนต์และเครื่องจักร (Hardware) จะทำให้การทำงานแบบ Automation เกิดการขยายตัวและส่งผลกระทบต่อแรงงานมากขึ้น
- ภาครัฐและเอกชนควรวางแนวทางรับมือผลกระทบที่เกิดขึ้นกับแรงงาน เช่น แรงงานในปัจจุบันควรมานำมาพัฒนาเพิ่มทักษะ (Upskill) และพัฒนาแรงงานในอนาคต โดยภาคธุรกิจและภาคการศึกษาต้องบูรณาการร่วมกันเพื่อสร้างหลักสูตรที่ตอบโจทย์ความต้องการแรงงานของภาคธุรกิจ (Work based education)